

Mapa Polski Bezgotówkowej

Raport kwartalny

Mapa Polski Bezgotówkowej – II. kwartał 2022 r.

Powrót do trendu

W ostatnim miesiącu pierwszego kwartału 2022 r., w którym miał miejsce historyczny pik przyrostu nowych uczestników w Programie Polska Bezgotówkowa, dało się już zauważyć powrót do horyzontalnego trendu z okresu przed grudniem 2021 r. (Rys. 1). Oznacza to kilkukrotnie mniejszy przyrost nowych użytkowników w miesiącach od marca do czerwca, w stosunku do liczby nowych uczestników notowanych w grudniu, styczniu lub lutym. W drugim kwartale 2022 r. przeciętna miesięczna liczba nowych uczestników w Programie była nieznacznie niższa, niż liczba nowych uczestników w analogicznych miesiącach III. kwartału 2021 r. Można stwierdzić, że gwałtowny wzrost zainteresowania Programem na przełomie dwóch poprzednich kwartałów wywołały dwa czynniki. Pierwszym była gotowość określonej grupy przedsiębiorców do wdrożenia akceptacji płatności bezgotówkowych. Została ona zbudowana poprzez akcje promocyjne i edukacyjne prowadzone przez Fundację Polska Bezgotówkowa oraz presję otoczenia, w postaci

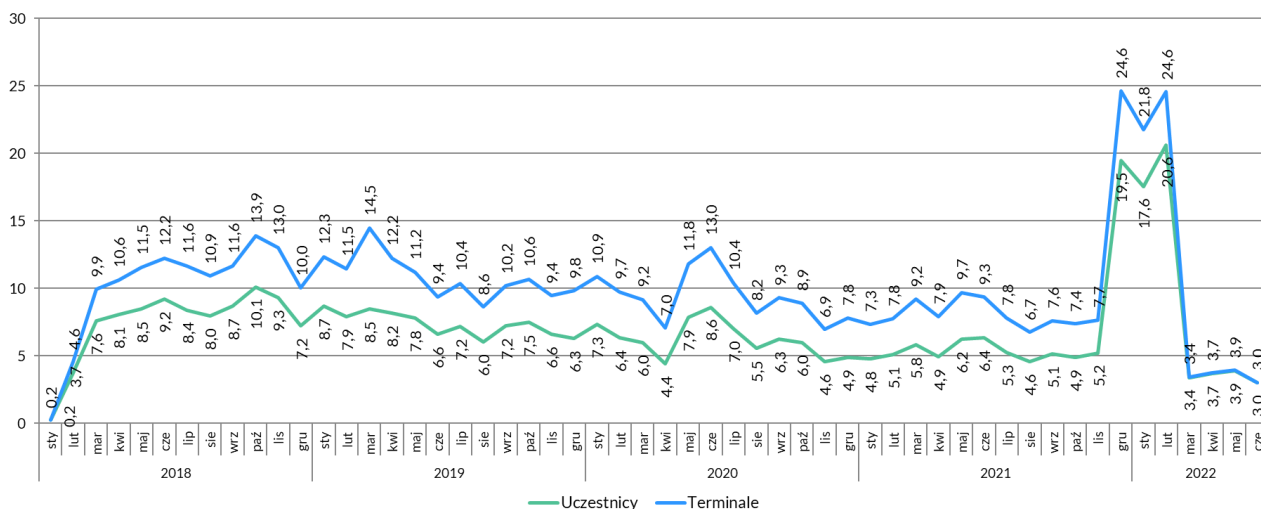
oczekiwań konsumentów oraz konkurencję na rynku. Drugim czynnikiem, którego rolę można porównać do “zapalnika” uwalniającego zgromadzony potencjał, był wprowadzony obowiązek prawny akceptacji płatności bezgotówkowych, zawarty w przepisach tzw. “Polskiego Ładu”.

Po prawdziwej “eksplozji” zainteresowania promocyjnymi terminalami w ramach Programu w miesiącach grudzień, styczeń i luty spadek dynamiki pozyskiwania nowych uczestników wydaje się naturalny. Dodatkowym czynnikiem ograniczającym wskaźniki wzrostu liczby uczestników Programu do marca 2022 r. była zmiana warunków promocyjnych dla uczestników - okres darmowego korzystania z akceptacji kart skrócono do 5 miesięcy. Ponadto w ramach Programu możliwe jest otrzymanie tylko jednego terminala (przy trzech terminalach na starych zasadach), co uwidoczniło się już w statystykach (Rys. 1). Dalszy rozwój bazy akceptacji kart płatniczych będzie zapewne wymagał prowadzenia systematycznych

działań promocyjnych i edukacyjnych, być może działania te muszą być ukierunkowane bardziej

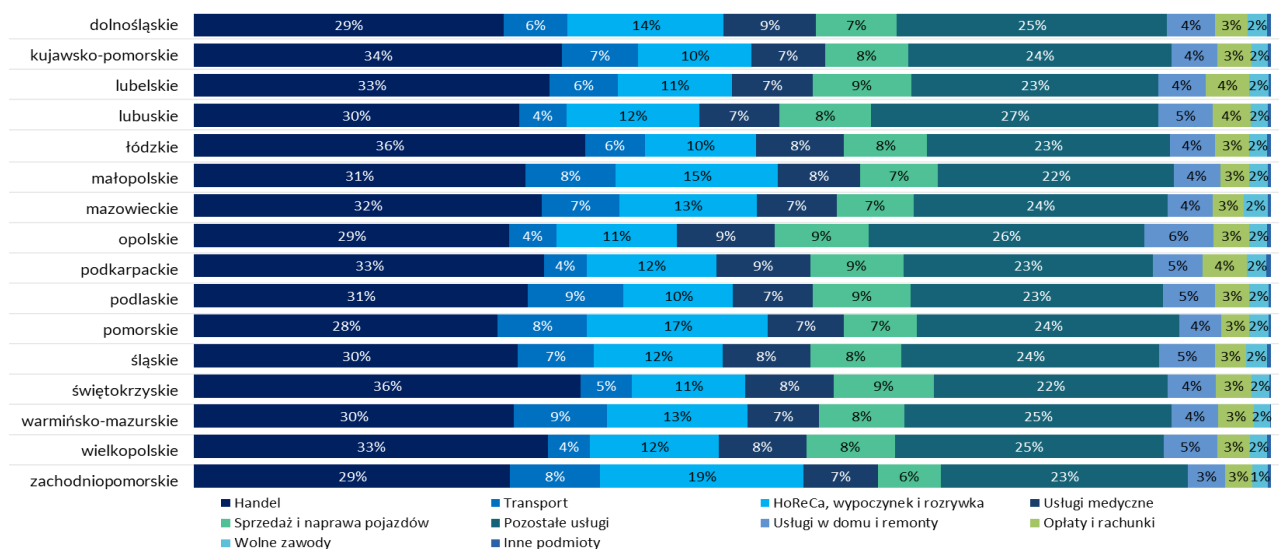
punktowo, ale z pewnością nie powinny być zaniedbane.

Rysunek 1. Liczba nowych uczestników i terminali w danym miesiącu w Programie Polska Bezgotówkowa (w tys.)

Warto w tym kontekście brać pod uwagę zróżnicowanie branżowe uczestników Programu w poszczególnych regionach. Generalnie w każdym województwie największy odsetek uczestników stanowią przedsiębiorcy reprezentujący szeroko rozumiany sektor handlu, w którym zawierają się zarówno supermarkety, jak i małe sklepy spożywcze oraz wszelkiego rodzaju sklepy specjalistyczne. Jednak udział podmiotów handlowych w ogólnej liczbie uczestników Programu z danego województwa waha się od 28% w woj. pomorskim do 36 %

w woj. łódzkim (Rys. 2). Silniej zróżnicowany jest sektor usługowy w poszczególnych województwach. Branżą, która szczególnie istotnie różnicuje regiony jest HoReCa. Biorąc pod uwagę udział uczestników Programu z tej branży, można wyróżnić na przykład województwa "turystyczne", jak: pomorskie, zachodniopomorskie, małopolskie. Nasuwa się pytanie, czy są jeszcze regiony, w których turystyka jest również dobrze rozwinięta, ale niewystarczająco uterminowana.

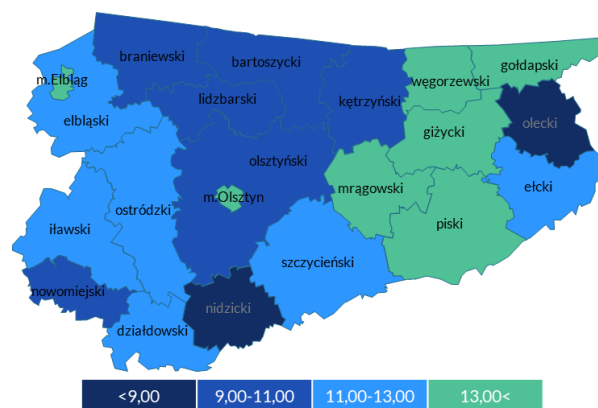
Rysunek 2. Udziały branż w Programie Polska Bezgotówkowa, mierzone liczbą uczestników, wg województw (%); liczba skumulowana

Województwo warmińsko-mazurskie: Turystyczny obwarzanek

Do województwa warmińsko-mazurskiego od początku Programu, aż do czerwca 2022 r. trafiło niecałe 20 tys. terminali. W ujęciu *per capita* daje to 13,6 terminala na 1000 mieszkańców. Nie jest to zły wynik w skali kraju, ale inne obszary atrakcyjne turystycznie (regiony nadmorskie i górskie) przekraczają w tym wskaźniku 14, a nawet 15 terminali na 1000 mieszkańców. W porównaniu do innych województw stosunkowo mniejszy odsetek terminali trafił do przedsiębiorstw handlowych (29%), a większy do firm usługowych.

Warmińsko-mazurskie zaabsorbowało relatywnie większy udział terminali z takich branż jak HoReCa (15%), Transport (8%) i Pozostałe Usługi (23%). Interesujący jest również fakt, że analizując wskaźnik terminali w ramach Programu na 1000 mieszkańców w poszczególnych powiatach okazuje się, że największymi beneficjentami okazały się dwa miasta na prawach powiatu - Olsztyn i Elbląg - oraz wschodnia część regionu, obejmująca tzw. 'krajną wielkich jezior mazurskich' (Rys. 3.). Można bez przesady stwierdzić, że działalność Programu w znacznym stopniu poprawił komfort w zakresie swobody wyboru metody płatności przez wypoczywających na Mazurach turystów, ale także stałych mieszkańców.

Rysunek 3. Liczba terminali w Programie przypadająca na 1000 mieszkańców - woj. warmińsko-mazurskie

Białym plamami na mapie tego województwa pozostają powiaty olecki i nidzicki. Zakładając, że nie otrzymały one nadreprezentatywnej liczby terminali poza Programem, można uznać, że powinny one stać się obszarem intensywniejszych zabiegów ze strony agentów rozliczeniowych. Wydaje się też, że pewien niewykorzystany potencjał tkwi w zachodniej części województwa: powiatach ostródzkim i iławskim oraz w powiecie ziemskim olsztyńskim.

NOTA METODOLOGICZNA:

Mapa Polski Bezgotówkowej jest portalem statystycznym dostarczanym przez firmę POLASIK Research na rzecz partnerów Programu Polska Bezgotówkowa.

Źródło grafik: POLASIK Research na podstawie danych Fundacji Polska Bezgotówkowa oraz Głównego Urzędu Statystycznego.

POLASIK Research jest firmą badawczą i doradcą, działającą od 2008 roku i specjalizującą się w obszarze badań systemu płatniczego, innowacji płatniczych i PayTech. Misją firmy jest kreowanie wiedzy i jej efektywne dostarczanie uczestnikom rynku usług płatniczych. Więcej informacji: <http://polasik-research.pl/>

Autor raportu: Andrzej Meler, Michał Polasik
Opracowanie graficzne: Mariola Makowska